Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● http://xs.uz ● E-mail: Info@xs.uz ● 2012 йил 25 декабрь, № 250 (5670) Сешанба

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

«Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида

Қонунчилик палатаси томонидан 2012 йил 1 ноябрда қабул қилинган
Сенат томонидан 2012 йил 5 декабрда маъқулланган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 14 декабрда қабул қилинган **«Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»**ги 160–II-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2001 йил, № 1–2, 8-модда; 2004 йил, № 1–2, 18-модда; 2005 йил, № 1, 18-модда) ўзгартиш ва қўшимчалар киритилиб, унинг янги таҳрири тасдиқлансин (илова қилинади).

2-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:
ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин;
давлат бошқаруви органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

3-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2012 йил 24 декабрь
№ ЎРҚ—342

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида
(янги таҳрири)

1-боб. Умумий қоидалар

1-модда. Ушбу Қонуннинг асосий вазифалари

Ушбу Қонуннинг асосий вазифалари норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тушунчасини, турларини, ўзаро нисбатини аниқлашдан, норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тайёрлаш тартибига ва уларнинг мазмунига қўйиладиган асосий талабларни белгилашдан, шунингдек уларнинг ижроси ташкил этилишини таъминлашдан иборат.

2-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларидан иборатдир.
Қорақалпоғистон Республикаси норматив-ҳуқуқий ҳужжатларининг турлари ва ўзаро нисбати, норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тайёрлаш тартибига ҳамда уларнинг мазмунига қўйиладиган асосий талаблар ва уларнинг ижроси ташкил этилишини таъминлаш Қорақалпоғистон Республикасининг қонун ҳужжатлари билан ҳам белгиланади.

3-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжат тушунчаси

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат ушбу Қонунга мувофиқ қабул қилинган, умум мажбурий давлат кўрсатмалари сифатида ҳуқуқий нормаларни белгилашга, ўзгартиришга ёки бекор қилишга қаратилган расмий ҳужжатдир.

4-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиш ҳуқуқига эга бўлган органлар ёки мансабдор шахслар

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг палаталари, Ўзбекистон Республикасининг Президенти, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиш ҳуқуқига эга бўлган органлар ёки мансабдор шахслар (бундан буён матнда органлар деб юритилади) ҳисобланади.

2-боб. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг турлари ва ўзаро нисбати

5-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг турлари

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг турлари қуйидагилардир:
Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси;
Ўзбекистон Республикасининг қонунлари;
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари;
Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишлари;
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари;
вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг буйруқлари ҳамда қарорлари;
маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарорлари.

(Давоми 2-бетда).

Фахр

Навқирон авлоднинг билимли, фозил ва ҳар томонлама етук бўлиб вояга етишида таълим-тарбиянинг аҳамияти беқиёс. Шу боис юртимизда мазкур соҳага юксак эътибор қаратилиб, фарзандларимизнинг замонавий ўқув даргоҳларида ўқиб-ўрганишлари учун барча шарт-шароит яратиб берилмоқда. Бунинг самаралари Бухоро вилоятидаги мавжуд 88 та ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаси фаолиятида ҳам яққол акс этиб турибди. Улар орасида, айниқса, Бухоро давлат университети қошидаги 3-Қоракўл академик лицейини алоҳида эътироф этиш лозим.

Таълим: ИЗЧИЛ ИСЛОҲОТЛАРНИНГ БЕҚИЁС САМАРАЛАРИ

— **М**уассасамизда аниқ, табиий, ижтимоий-гуманитар фанлар йўналишида тўрт юз нафардан зиёд иқтидорли ўғил-қиз таълим олмоқда, — дейди лицей директори, Ўзбекистон Республикаси халқ ўқитувчиси Тўхтамурод Жумаев. — Замонавий ўқув биноси, шинам ётоқхона улар ихтиёрида. Мевали боғимиз ҳам бор. Ёшларга ўз касбининг фидойиси бўлган педагоглар сабоқ беришмоқда.

Лицей директорининг "Бизда иқтидорли ўғил-қизлар таълим олаяпти" деган иборага алоҳида урғу бериши бежиз эмас. Чиндан ҳам, бу ерда истеъдодли ёшлар ўқишади. Улар шу билим масканига ўқиш истагида келган ўғил-қизлар орасидан тест синови асосида саралаб олинади. Ўқувчилар сафида нафақат Бухоро, балки Қашқадарё, Самарқанд, Навоий ва ҳатто Фарғона водийсидан ҳам келиб сабоқ олаётган навқирон авлод вакилларини учратиш мумкин. Қизиқ, бу лицей ёшларни нимаси билан ўзига оҳанрабодек тортаётган экан?

(Давоми 4-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ЯНГИ ЙИЛ БАЙРАМИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ДАМ ОЛИШ КУНЛАРИНИ КЎЧИРИШ ТЎҒРИСИДА

Янги йил байрами муносабати билан аҳолининг дам олиши учун қулай шарт-шароитлар яратиш мақсадида:
2012 йил 29 декабрь шанба ва 30 декабрь якшанба дам олиш кунлари мос равишда 2012 йил 31 декабрь душанба ва 2013 йил 2 январь чоршанба кунларига кўчирилсин;
2012 йил 29 декабрь шанба ва 30 декабрь якшанба кунлари иш кунлари деб эълон қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2012 йил 24 декабрь.

Ўзбекистон Конституцияси мавзуси «Корея таймс» саҳифаларида

Илгари хабар берилганидек, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 20 йиллигига бағишланган мақолалар хориж оммавий ахборот воситаларида кенг ёритилмоқда. Яқинда Жанубий Кореяда нашр этиладиган "Корея таймс" газетасида шу ҳақда салмоқли мақола эълон қилинди.

Дунё нигоҳи

Унда қайд этилишича, мустақилликнинг илк кунларидан Ўзбекистон кучли фуқаролик жамияти ва бозор иқтисодиётига асосланган ҳуқуқий демократик давлат қуриш йўлини танлади.

"Тарихан қисқа муддат мобайнида замонавий давлат ҳамда жамият асослари ва тамойилларини ўзида ифодалаган Конституция ишлаб чиқилди ва қабул қилинди, — дея ёзилади "Корея таймс"да. — Президент Ислом Каримов раҳбарлиги остида ишлаб чиқилган сиёсий ва иқтисодий ривожланиш стратегияси ўзбек халқининг тарихий ва маданий ўзига хосликларига асосланган ҳолда, мамлакатнинг иқтисодий, табиий ва инсоний салоҳиятини ҳаққоний равишда ўзида акс эттиради".

"Корея таймс"да ёзилишича, Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ўзбек давлатчилигининг тарихий ривожланиши ҳамда жаҳон тажрибасини ўзида мужассамлаштирган.

Шу сабабли ҳам, нашрнинг эътироф этишича, мамлакатимиз Асосий Қонуни нуфузли халқаро ташкилотлар ва дунёнинг етакчи демократик давлатлари томонидан юксак баҳоланаётир.

"Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси демократик давлат қурилишининг халқ ҳокимияти, ҳокимият бўлинишли, давлат суверенитети, инсон ҳуқуқ ва эркинликларининг олий қадрият сифатида эътироф этилиши, сиёсий плюрализм, иқтисодий фаолиятнинг турфа хиллиги, Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятидаги тенг ҳуқуқли иштироки сингари конституциявий тамойилларни мужассамлаштирган", дея ёзилади нашрда.

Мақолада таъкидланишича, конституциявий меъёрларнинг демократик хусусиятга эгалиги фуқаролар манфаатларининг муҳофаза қилиниши, миллий давлатчиликнинг мустаҳкамланиши ҳамда мамлакатда қонунчилик тизимининг ривожланишида муҳим ўрин тутмоқда. Ўзбекистонда Конституциянинг қабул қилиниши ва бугунги кунда ҳаётга изчил татбиқ этилаётгани, "Корея таймс"нинг эътирофича, давлат ва жамият тараққиётининг ҳуқуқий асоси сифатида хизмат қилаётгани эътиборга сазовор.

Ўзбекистон Республикасининг Конституциясида ҳар бир инсоннинг ҳуқуқ ва эркинликлари кафолатланганлиги ҳамда муҳофазалангани ҳам Корея Республикаси нашри томонидан юқори баҳоланган. Шу маънода, мақолада Асосий Қонун қабул қилинганидан буён ўтган 20 йил мобайнида у мамлакатдаги ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва маънавий юксалиш, барча фуқароларнинг фаровонлигини таъминлашда муҳим аҳамият касб этиб келаётгани алоҳида таъкидланади.

"Ўзбекистоннинг мустақил тараққиёт йилларида эришган барча ютуқ ва муваффақиятлари, аввало, мамлакат Конституциясининг ҳаётбахш қудрати ва салоҳиятини, унда мужассам бўлган тамойиллар, қоида ҳамда меъёрларнинг чуқур ўйлангани ва ҳар томонлама мустаҳкам асосга эга эканлигини яққол намоён этади", дея ёзилади "Корея таймс"да.

«Жаҳон» АА.
Сеул

Қисқа сатрларда

● Миллий матбуот марказида Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Йўл ҳаракати хавфсизлиги бош бошқармаси томонидан матбуот анжумани ўтказилди. Унда йўлларда ҳаракат хавфсизлигини таъминлашда марказлаштирилган электрон базадан кенг фойдаланишнинг самарадорлиги хусусида сўз борди.

Маълумки, Тошкент шаҳри чорраҳаларига ҳаракатни назорат қилувчи замонавий техник воситалар, детектор, видеокамера, фоторадар ҳамда фиксаторлар босқичма-босқич ўрнатилмоқда. Ушбу ускуналар йўл транспорти ҳодисалари сонини камайтиришда муҳим аҳамият касб этаётир.

● **Элликқалъа тумани телекоммуникация боғламасида «Ягона ойна» хизмати йўлга қўйилди. Эндиликда бу ерда ҳар бир мижоз симсиз телефон, интернет, видеоанжуман ва рақамли телевидение каби бир қатор замонавий телекоммуникация хизматларидан фойдаланиш имкониятига эга бўлди.**

● Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси ташаббуси билан Хоразм вилоятида адабиёт кунлари ўтказилди. Ушбу нафосат байрами мумтоз адабиётимизнинг ёрқин вакили Муҳаммадризо Огаҳий таваллуди муносабати билан ташкил этилган адабий-бадиий тадбирларга уланиб кетди. Уларда сўзга чиққанлар Огаҳий ижодининг ўзбек адабиёти ривожида тутган ўрни, унинг асарларида халқимиз ҳаёти, урф-одат ва қадриятлари ифодаси ҳақида фикр юритдилар.

«Халқ сўзи» мухбирлари хабарлари асосида тайёрланди.

Анжуман

Бугун кундалик ҳаётимизни электр энергиясиз тасаввур қилиб бўлмайди. Эътиборлиси, фан ва техника қанчалик тараққий этмасин, унга бўлган талаб шунчалик ортиб бораяпти. Чунки фаровон ҳаётимизга хизмат қилувчи янги ускуна ва жиҳозлардан фойдаланишда, албатта, электр токига эҳтиёж сезамиз. "Ўзбекэнерго" давлат-акциядорлик компанияси шундан келиб чиққан ҳолда, ишлаб чиқариш ҳажмини мунтазам ошириб, истеъмолчиларни узлуксиз электр энергияси билан таъминлаш пайидан бўлмоқда.

Инвестициявий лойиҳалар ижросига бағишланди

Шу мақсадда ҳар йили кўплаб истиқболли лойиҳалар ҳаётга татбиқ қилинаяпти. Биргина якунланаётган 2012 йилда электр станцияларини модернизация ва реконструкция қилиш, янгиларини барпо этиш бўйича 38 та йирик лойиҳа амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон Миллий матбуот марказида ташкил этилган анжуманда жорий йилда компания тизимида амалга оширилган ана шу лойиҳаларнинг аҳамияти ҳақида сўз борди.

Таъкидландики, мамлакатимизда йилига ўртача 50 миллиард кВт. соатдан ортиқ электр энергияси ишлаб чиқарилаётган бўлса, унинг асосий қисми йирик саноат корхоналари ва аҳолининг эҳтиёжини қондиришга йўналтирилмоқда. Тармоқда амалга оширилаётган техник ва технологик янгилашдан кўзланган мақсад эса, энг аввало, мавжуд қувватларни ошириш ва табиий захираларни тежашдир. Мустақиллигимизнинг 21 йиллиги байрами арафасида фойдаланишга топширилган 7 та объект келтираётган самара бунга яққол мисол бўла олади.

Айни пайтда яна 4 та инвестициявий лойиҳа муваффақиятли якунланаётган бўлса, қолганларида кейинги босқич тадбирлари кўрилаяпти. Тизимда амалга оширилган энг йирик лойиҳалардан бири, бу — "Навоий" ИЭСда ўрнатилган 478 МВт. қувватга эга буғ-газ қурилмасидир.

— Мазкур лойиҳага Президентимиз ташаббуси билан 2009 йилда киришилган бўлиб, жорий йилда тўлиқ ишга туширилди, — дейди "Навоий" ИЭС лойиҳаларини амалга ошириш гуруҳи раҳбари Санжар Абдураҳмонов. — Қатор хорижий компаниялар ҳамкорлигида бунёд этилган ушбу йирик қурилма нафақат Ўзбекистон энергетика тизими, балки Марказий Осиёдаги биринчи электротехник иншоот ҳисобланади.

"Ўзбекэнерго" ДАК тизимида амалга оширилаётган бу каби йирик лойиҳалар мамлакатимизнинг иқтисодий салоҳияти юксалиб, энергетика тизими барқарор ривожланиб бораётганидан далолатдир.

Саид РАҲМОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Қатъиятли, шижоатли, салоҳиятли

сержантлар миллий армиямизнинг таянчи ва суянчидир

Худди кечагидек эсимизда. 2001 йилнинг июль ойи эди. Марказий ҳарбий округда сержантлар тайёрлаш мактаби очиляпти. Тарихий воқеанинг гувоҳи бўляпмиз. Барча ҳаяжонда...

Ватан ҳимоячилари куни олдидан

Ҳарбий хизматчиларни тайёрлашнинг мутлақо янги шакли — сержантлар тайёрлаш мактабларини ташкил қилиш, уларга компьютер ва замонавий услублар асосида моделлаштириш, симуляция жараёнларини ўз ичига олган янги таълим усулларини жорий этиш бўйича илк қадамлар ташланаётган дамлар. Баъзиларда ўшанда "Нега сержантлар тайёрлашга, қайта тайёрлашга бундай эътибор берилмоқда?" деган савол ҳам пайдо бўлган. Вақт, замоннинг ўзи уларнинг саволларига жавобни ҳозирлаб қўйганди: армиямиз ҳар қандай мураккаб шароитда ҳам Ватанимиз сарҳадларини дахлсизлигини, халқимизнинг тинч ва осойишта ҳаётини ҳимоя қилибгина қолмай, айни пайтда у ёшларимиз учун ватанпарварлик, юртга садоқат билан хизмат қилиш мактаби, ҳар бир ҳарбий хизматчи қалбида мустаҳкам ирода, юксак инсоний фазилатларни тарбиялаш, уларнинг ақлий ва интеллектуал қобилиятларини ривожлантириш, амалий касб кўникмаларини такомиллаштириш ва жисмоний тобланиш мактаби бўлсин. Ўзбекистон армиясида хизмат қилиш ёшлар учун шон-шараф ишига айлансин. Сержантлар тайёрлаш мактаби, аввало, ана шундай мақсадларимиз йўлидаги эзгу ишлардан бири эди.

Мана, ўша тарихий воқеага ҳам 11 йилдан зиёдроқ вақт бўлибди. Хўш, армияда, умуман, жамиятда сержантлик мақоми бугун қай даражада? Сержант деганда, кимни тушунамиз? Хуллас, шулар хусусида мулоҳаза юритмоқчимиз.

Аввало, Президентимиз сўзларидан иқтибос келтирсак: "Бугун сержантлар таркиби армиямизнинг том маънодаги таянч устунига айлангани, улар аскарларнинг устози, офицерларнинг энг яқин ёрдамчисига айланиб бораётганини алоҳида таъкидлашимиз зарур". Дарҳақиқат, бу сўзларни ғурур билан айтишга бизда тўла асос бор.

(Давоми 3-бетда).

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида

(янги таҳрири)

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

6-модда. Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қонун ҳужжатларидир ва улар Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари мажмуини ташкил қилади.

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари қонунлардир.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари, вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг буйруқлари ҳамда қарорлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарорлари қонун ости ҳужжатларидир.

7-модда. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунларининг устуворлиги

Ўзбекистон Республикасида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунларининг устуворлиги сўзсиз тан олинади.

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси олий юридик кучга эга ва Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида қўлланилади.

Ўзбекистон Республикасининг қонунлари ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси асосида ва уни ижро этиш учун қабул қилинади ҳамда унинг нормалари ва принципларига зид келиши мумкин эмас.

8-модда. Ўзбекистон Республикасининг қонунлари

Ўзбекистон Республикасининг қонунлари энг муҳим ва барқарор ижтимоий муносабатларни тартибга солади ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан ёки референдум ўтказиш йўли билан қабул қилинади.

Ўзбекистон Республикасининг қонунлари конституциявий қонунлар тарзида қабул қилиниши мумкин.

Кодекслар Ўзбекистон Республикасининг қонунлари билан тасдиқланади.

9-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг палаталари Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунлари асосида ҳамда уларни ижро этиш учун қарорлар тарзида норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилади.

10-модда. Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишлари

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунлари асосида ҳамда уларни ижро этиш учун фармонлар, қарорлар ва фармойишлар тарзида норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилади.

11-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишлари асосида ҳамда уларни ижро этиш учун қарорлар тарзида норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилади.

12-модда. Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг буйруқлари ҳамда қарорлари

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар ўз ваколати доирасида буйруқлар ҳамда қарорлар тарзида норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилади.

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг буйруқлари ҳамда қарорлари Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва фармойишлари асосида ҳамда уларни ижро этиш учун қабул қилинади.

Буйруқлар вазирлар томонидан ёки идора номидан қарорлар қабул қилиш якка тартибда амалга ошириладиган идоралар раҳбарлари томонидан қабул қилинади.

Қарорлар давлат қўмиталари томонидан ёки идора номидан қарорлар қабул қилишни мазкур идоранинг коллегиал органи амалга оширадиган идоралар томонидан қабул қилинади.

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг буйруқлари ҳамда қарорлари бошқа вазирликлар, давлат қўмиталари ёки идоралар билан келишилган ҳолда қабул қилиниши мумкин.

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар томонидан қўшма қарорлар тарзида норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиниши мумкин.

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг таркибий бўлинмалари ҳамда ҳудудий органлари норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилишга ҳақли эмас.

13-модда. Вазирликлар, давлат қўмиталари ёки идоралар томонидан қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга нисбатан ҳуқуқий ворислик

Вазирлик, давлат қўмитаси ёки норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиш ҳуқуқи берилган идора қайта ташкил этилган тақдирда, ҳуқуқий ворисга ўз ваколати доирасида норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиш ҳуқуқи билан бирга илгари қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ўзгартириш, қўшимчалар киритиш, уларнинг амал қилишини тўхтатиб туриш ва тугатиш ваколатлари ҳам ўтади, ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Вазирлик, давлат қўмитаси ёки идора тугатилган ёхуд у тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни қабул қилиш ҳуқуқини ҳуқуқий ворисига бермасдан қайта ташкил этилган тақдирда, илгари қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ўзгартириш, қўшимчалар киритиш, уларнинг амал қилишини тўхтатиб туриш ва тугатиш ваколатлари юқори турувчи ёки бошқа ваколатли органга ўтади.

Вазирликнинг, давлат қўмитасининг ёки идоранинг номи ўзгартирилган тақдирда, унинг илгариги номи кўрсатилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ўзгартирилган номга оид қисмига ўзгартириш ёки қўшимча киритилиши лозим. Бундай ўзгартиришлар ёхуд қўшимчалар киритилгунига қадар илгариги ном кўрсатилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг амал қилиши номи ўзгартирилган вазирликка, давлат қўмитасига ёки идорага тўлиқ ҳажмда татбиқ этилади.

Вазирлик, давлат қўмитаси ёки идора мақоминнинг ўзгартирилиши улар томонидан илгари қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар амал қилишининг тугатилишига олиб келмайди.

14-модда. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарорлари

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ўз ваколати доирасида қарорлар тарзида норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилади.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарорлари Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва фармойишлари, шунингдек маҳаллий давлат ҳокимияти юқори турувчи органларининг қарорлари асосида ва уларни ижро этиш учун қабул қилинади.

15-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар билан тасдиқланадиган низомлар, қоидалар, йўриқномалар ва бошқа ҳужжатлар

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар билан ушбу ҳужжатларнинг таркибий қисми бўлган низомлар, қоидалар, йўриқномалар ва бошқа ҳужжатлар тасдиқланиши мумкин.

16-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ўзаро нисбати

Турли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг юридик кучи бўйича ўзаро нисбати Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига, норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни қабул қилган органларнинг ваколатига ва мақомига, ушбу ҳужжатларнинг турларига, шунингдек норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилинган санага мувофиқ белгиланади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат ўзига нисбатан юқори юридик кучга эга бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ бўлиши шарт.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ўртасида тафовут бўлган тақдирда юқори юридик кучга эга бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжат қўлланилади.

Тенг юридик кучга эга бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ўртасида тафовут бўлган тақдирда кейинроқ қабул қилинган ҳужжат қоидалари амал қилади, ушбу модданинг бешинчи қисмида назарда тутилган ҳол бундан мустасно.

Агар норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилган вазирликнинг, давлат қўмитасининг ёки идоранинг ижтимоий муносабатларнинг муайян соҳасини ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш учун махсус ваколати бўлса, ушбу орган қабул қилган ҳужжат бир хил даражадаги бошқа вазирлик, давлат қўмитаси ёки идора томонидан қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатга нисбатан юқори юридик кучга эга бўлади.

3-боб. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини тайёрлаш

17-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини тайёрлашни режалаштириш

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни қабул қилувчи (ишлаб чиқувчи) органлар ижтимоий муносабатларни ҳуқуқий тартибга солиш ёки қонун ҳужжатлари нормаларини такомиллаштириш мақсадида норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини тайёрлашнинг жорий (бир йилгача бўлган муддатга) ва истиқболга (бир йилдан ортиқ муддатга) мўлжалланган режаларини (дастурларини) ишлаб чиқиши ҳамда тасдиқлаши мумкин.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини тайёрлашни режалаштириш тартиби норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни қабул қилувчи (ишлаб чиқувчи) органлар томонидан белгиланади.

18-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини тайёрлаш тартиби

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини тайёрлаш:

лойиҳани тайёрлаш тўғрисидаги таклифни кўриб чиқиш ва уни тайёрлаш ҳақида қарор қабул қилишни;

лойиҳа тайёрлашни ташкилий-техникавий ва молиявий жиҳатдан таъминлашни;

зарур материаллар ва ахборот тўплашни;

лойиҳанинг концепцияси баён қилинган тушунтириш хатини ишлаб чиқишни;

лойиҳани тузишни;

ҳуқуқий ва бошқа зарур экспертиза ўтказишни ўз ичига олади.

Ўзбекистон Республикасининг қонунлари лойиҳаларини тайёрлаш ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига киритишнинг хусусиятлари «Қонунлар лойиҳаларини тайёрлаш ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасига киритиш тартиби тўғрисида»ги, «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Регламенти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланади.

19-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини тайёрлашни ташкил этиш

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини тайёрлаш учун лойиҳани ишлаб чиқаётган ташкилот (бундан буён матнда ишлаб чиқувчи деб юритилади) томонидан ишчи гуруҳ (комиссия) тузилиши мумкин.

Ишчи гуруҳ (комиссия) таркибига ишлаб чиқувчининг тегишли бўлинмаларининг, тегишли тармоқлар ҳолати ва ривожланиши учун масъул бўлган вазирликларнинг, давлат қўмиталарининг ёки идораларнинг, бошқа манфаатдор давлат органларининг, илмий ва бошқа ташкилотларнинг вакиллари, шунингдек фуқаролар киритилиши мумкин. Бунда нодавлат ташкилотлар вакиллари, шунингдек фуқаролар ўз розилиги билан ишчи гуруҳ (комиссия) таркибига киритилади.

Ишчи гуруҳ (комиссия) аъзолари норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини тайёрлаш учун зарур бўлган тегишли билим ва тажрибага эга бўлиши керак.

Ишлаб чиқувчи ишчи гуруҳнинг (комиссиянинг) фаолиятини таъминлаш учун давлат органларидан ва ўзга ташкилотлардан норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини тайёрлаш учун зарур бўлган материалларни, статистика маълумотларини ва бошқа маълумотларни олишга, лойиҳа юзасидан илмий ва бошқа ташкилотларнинг, олимлар ва мутахассисларнинг маслаҳатлари ҳамда тавсияларини, шунингдек экспертлар хулосаларини олишга ҳақлидир.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилувчи орган, зарур ҳолларда, норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини тайёрлашни давлат органларига, илмий ва бошқа ташкилотларга, айрим фуқароларга белгиланган тартибда ўз ваколатлари доирасида топширишга ёки уларга шартнома асосида буюртма беришга ҳақлидир.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилувчи орган, зарур ҳолларда, норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг муқобил лойиҳаларини тайёрлашни бир нечта давлат органига, илмий ва бошқа ташкилотларга, айрим фуқароларга ўз ваколатлари доирасида топширишга ёки улар билан шартномалар тузишга, шунингдек энг яхши норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси учун танловлар ўтказишга ҳақлидир.

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар, шунингдек маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини тайёрлаш бўйича ишини мувофиқлаштириш Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

20-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини тайёрлашда қонун ҳужжатларининг ҳолатини, қўлланилиш амалиётини, жамоатчилик фикрини ва халқаро тажрибани ўрганиш

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини тайёрлашда ишлаб чиқувчи:

қонун ҳужжатларининг ҳолатини, лойиҳани тартибга солиш предмети бўйича қўлланилиш амалиётини ўрганади;

ижтимоий муносабатларнинг муайян соҳасини ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солишга салбий таъсир кўрсатаётган нуқсонлар ва зиддиятларни, шунингдек ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солишга бўлган ижтимоий эҳтиёжни, қонун ҳужжатларининг самарадорлигига таъсир этувчи сабаблар ҳамда шароитларни аниқлайди;

давлат органлари ва бошқа ташкилотларнинг, шунингдек айрим фуқароларнинг таклифларини, оммавий ахборот воситаларининг материалларини, илмий ва бошқа ташкилотларнинг, олимлар ва мутахассисларнинг маслаҳатлари ва тавсияларини, жамоатчилик фикрини аниқлашнинг бошқа воситалари маълумотларини умумлаштиради ҳамда улардан фойдаланади;

халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган принциплари ва нормаларини ҳисобга олади, шунингдек ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш борасида бошқа давлатлар тажрибасини ўрганади.

Ўзбекистон Республикаси қонунларининг лойиҳалари қонунда белгиланган тартибда умумхалқ муҳокамасига қўйилиши мумкин. Бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг лойиҳалари жамоатчилик ёки мутахассислар муҳокамасига қўйилиши мумкин.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг жамоатчилик муҳокамаси манфаатдор давлат органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамда бошқа ташкилотлар вакиллари, олимлар ва мутахассислар иштирокида ўтказилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг мутахассислар муҳокамаси тегишли тармоқлар мутахассислари иштирокида ўтказилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасининг жамоатчилик ёки мутахассислар муҳокамаси иштирокчилари ишлаб чиқувчи томонидан унинг матни билан олдиндан таништирилиши лозим.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасининг муҳокамаси жараёнида баён этилган таклифлар ва мулоҳазалар тавсия хусусиятига эга ҳамда ишлаб чиқувчи томонидан кўриб чиқилиши керак. Инобатга олинмаган таклифлар ва мулоҳазалар юзасидан тегишли тушунтиришлар берган ҳолда маълумотнома тайёрланади. Муҳокама материаллари норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилувчи органга кўриб чиқиш учун норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини киритиш билан бир вақтда киритилади.

21-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасининг экспертизаси

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси ҳуқуқий экспертизадан ўтказилиши шарт.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси ишлаб чиқувчининг ёки норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилувчи органнинг қарорига кўра иқтисодий, молиявий, илмий, экологик экспертизадан, шунингдек бошқа турдаги экспертизалардан ўтказилиши мумкин.

Экспертлар сифатида норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини тайёрлашда бевосита иштирок этмаган ташкилотлар ва (ёки) шахслар жалб қилинади. Экспертиза ўтказиш учун олимлар ва мутахассислар, шу жумладан бошқа давлатлар ҳамда халқаро ташкилотлардан олимлар ва мутахассислар жалб этилиши мумкин. Экспертлар норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасига баҳо беришда мустақилдирлар ва улар экспертиза ўтказишни топширган органнинг нуқтаи назари билан боғлиқ бўлмайди.

Экспертларнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси бўйича хулосалари тавсия хусусиятига эга ва ишлаб чиқувчи ёки норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилувчи орган томонидан кўриб чиқилиши керак. Хулосанинг инобатга олинмаган бандлари юзасидан тегишли тушунтиришлар берган ҳолда маълумотнома тайёрланади.

22-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасининг ҳуқуқий экспертизаси

Ҳуқуқий экспертиза давомида норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасининг Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларига, унга нисбатан юқори юридик кучга эга бўлган бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга, қонунчилик техникаси қоидаларига мувофиқлиги, шунингдек ҳавола қилувчи нормалар қўлланилишининг асослилиги ҳамда мақсадга мувофиқлиги текширилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг ҳуқуқий экспертизаси ишлаб чиқувчининг ёки норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилувчи органнинг юридик хизмати, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ва бошқа ташкилотлар томонидан қонун ҳужжатларига мувофиқ ўтказилиши мумкин. Бунда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг ҳуқуқий экспертизасини бошқа турдаги экспертизалар ўтказилганидан кейин амалга оширади.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари қарорлари лойиҳаларининг ҳуқуқий экспертизаси Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар адлия бошқармалари томонидан амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар адлия бошқармалари норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг ҳуқуқий экспертизаси давомида мазкур лойиҳаларнинг уларда давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари тизимида коррупция, бошқа ҳуқуқбузарликлар содир этилиши учун шароит яратадиган, шунингдек тадбиркорлик субъектлари учун асоссиз харажатлар қилишга олиб келувчи ортиқча маъмурий ҳамда бошқа чекловларни жорий этадиган қоидалар ва нормалар бор-йўқлигини аниқлаш нуқтаи назаридан ҳам таҳлилини амалга оширади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ҳуқуқий экспертизадан ўтказиш тартиби қонун ҳужжатларида белгиланади.

23-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилувчи органга киритиш

Тайёрланган норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилувчи органга тушунтириш хати билан киритилиб, унда ҳужжатни қабул қилишнинг зарурлиги асосланади, ишлаб чиқувчилар кўрсатилади, норматив-ҳуқуқий ҳужжат мазмунининг қисқача тавсифи берилади, лойиҳа келишилган давлат органлари ва бошқа ташкилотларнинг рўйхати келтирилади, норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси бўйича келишмовчиликларнинг мазмуни ҳамда улар ҳақидаги асослантирилган фикр қисқача баён этилади. Зарурат бўлганда, норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасига уни асослаш учун молиявий-иқтисодий ҳисоб-китоблар, статистика маълумотлари ва бошқа маълумотлар илова қилинади.

Ишлаб чиқувчи қонун лойиҳасини киритаётганда халқаро ҳужжатларнинг ва чет эл мамлакатлари қонун ҳужжатларининг, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларининг тегишли қоидаларини, тегишли халқаро тажрибани Ўзбекистон Республикаси шароитида қўллаш мақбуллиги тўғрисидаги асосли таклифларни кетма-кетлик тартибида кўрсатган ҳолда таҳлилий қиёсий жадвалларни тайёрлаши шарт.

Халқаро ҳужжатлар ва чет эл мамлакатлари қонун ҳужжатларининг принциплари, қоидалари ҳамда таърифларининг тайёрланган батафсил таҳлилини ўз ичига олган қиёсий жадвалсиз киритилган қонун лойиҳаси кўриб чиқилмайди.

4-боб. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга қўйиладиган асосий талаблар

24-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжат мазмунига қўйиладиган талаблар

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг матни лўнда, оддий ва равон тилда баён этилади. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатда фойдаланиладиган тушунчалар ва атамалар турлича изоҳлаш имкониятини истисно этадиган, уларнинг қонун ҳужжатларида қабул қилинган маъносига мувофиқ ягона шаклда қўлланилади. Эскирган ҳамда кўп маънони англатадиган сўзлар ва иборалар, мажозий таққослашлар, сифатлашлар, киноялар қўлланилишига йўл қўйилмайди.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатда уни амалга оширишнинг ҳуқуқий воситалари, шу жумладан молиялаштириш манбалари, рағбатлантириш, мукофотлаш ва назорат қилиш чора-тадбирлари кўрсатилиши мумкин.

Давлат органлари ва бошқа ташкилотларнинг, шунингдек мансабдор шахслар ҳамда фуқароларнинг мажбуриятларини белгиловчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатда ушбу мажбуриятларни бузганлик учун жавобгарлик чоралари, агар бундай чоралар қонун ҳужжатларида назарда тутилмаган бўлса ёки алоҳида норматив-ҳуқуқий ҳужжатда белгиланмаслиги керак бўлса, назарда тутилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат унинг қабул қилиниши сабаблари ва мақсадларига оид тушунтиришни қамраб олган муқаддимага эга бўлиши мумкин. Ҳуқуқий нормалар муқаддимага киритилмайди.

Ўзбекистон Республикасининг қонунларида ҳуқуқий нормалар тартиб рақамига эга бўлган моддалар кўринишида баён этилади. Моддалар қисмларга ажратилиши мумкин. Моддаларнинг қисмлари бандлар, кичик бандлар ва хатбошиларни қамраб олиши мумкин. Бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда ҳуқуқий нормалар тартиб рақамига эга бўлган бандлар тарзида баён этилади. Бандлар кичик бандлар ва хатбошиларга ажратилиши мумкин.

Ҳажм жиҳатидан йирик норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг мазмунан яқин бўлган моддалари (бандлари) параграфлар ва бобларга бирлаштирилади. Зарур ҳолларда боблар бўлимларга ва кичик бўлимларга бирлаштирилиши мумкин. Бўлимлар, кичик бўлимлар, боблар ва параграфлар сарлавҳаларга эга бўлади ҳамда рақамланади.

Зарур ҳолларда, норматив-ҳуқуқий ҳужжатда юридик, техник ва бошқа махсус атамалар ҳамда тушунчаларнинг қисқача таърифи берилади, умум қабул қилинган қисқартмалар қўлланилади ва бошқа қисқартмаларга тушунчалар берилади.

Зарур ҳолда норматив-ҳуқуқий ҳужжатда юқори юридик кучга эга бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг айрим қоидалари мазкур ҳужжатга ҳавола қилинган ҳолда айнан такрорланади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатда, қоида тариқасида, худди шундай юридик кучга эга бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ҳуқуқий нормалари қайта айнан такрорланмайди.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда ҳаволалар ҳуқуқий нормаларнинг ўзаро боғлиқлигини кўрсатиш ёки такрорлашларга йўл қўймаслик зарурати бўлган ҳолларда қўлланилади. Ҳаволалар аниқ бўлиши ва норматив-ҳуқуқий ҳужжатни ёхуд унинг алоҳида қоидаларини кўрсатиши керак.

25-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг реквизитлари

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қуйидаги реквизитларга эга бўлади:

ҳужжатнинг тури ва номи;

ҳужжат қабул қилинган жой, сана (Ўзбекистон Республикасининг қонунлари учун маъқулланган ва имзоланган сана ҳам), рақами (вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг буйруқлари ҳамда қарорлари учун улар давлат рўйхатидан ўтказилган сана ва рўйхатга олиш рақами ҳам);

тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжат матнини тасдиқлашга расман ваколати бўлган шахснинг лавозими, имзоси, исмининг бош ҳарфи ва фамилияси.

26-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг расмий матнини тасдиқлаш

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг расмий матни унга имзо қўйиш йўли билан, яъни:

Ўзбекистон Республикасининг қонуни — Ўзбекистон Республикасининг Президенти;

(Давоми 3-бетда).

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида

(янги таҳрири)

(Давоми. Бошланиши 1-2-бетларда).

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг қарори — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Спикери;

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг қарори — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Раиси;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони, қарори ва фармойиши — Ўзбекистон Республикасининг Президенти;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори — Ўзбекистон Республикаси Бош вазири;

вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг буйруқлари ҳамда қарорлари — норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилган орган раҳбари;

маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қарорлари — тегишли ҳоким томонидан тасдиқланади.

27-модда. Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинган кундан эътиборан ўн кун ичида уларни давлат рўйхатидан ўтказиш учун Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига тақдим этади.

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг давлат рўйхатидан ўтказилмаган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари тегишли ижтимоий муносабатларни ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш учун асос бўлиб хизмат қилиши мумкин эмас ва ҳуқуқий оқибатларга олиб келмайди.

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг мансабдор шахслари давлат рўйхатидан ўтказилмаган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни амалга киритганлик учун маъмурий жавобгарликка тортилади.

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби қонун ҳужжатларида белгиланади.

5-боб. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни эълон қилиш, уларнинг кучга кириши ва амал қилиши

28-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни эълон қилишга доир талаблар

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар расмий нашрларда эълон қилиниши керак. Расмий эълон қилинмаган қонун асосида ҳеч ким ҳукм қилиниши, жазога тортилиши, мол-мулкидан ёки бирон-бир ҳуқуқидан маҳрум қилиниши мумкин эмас.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат баён тарзида расмий эълон қилинишига йўл қўйилмайди.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат расмий эълон қилинганда унинг барча реквизитлари кўрсатилади.

Вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари матнларининг электрон шакллари уларнинг расмий веб-сайтларида эълон қилиниши шарт. Вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари матнларининг электрон шакларини эълон қилиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни норасмий нашрларда эълон қилишга, шунингдек уларни қонун ҳужжатларининг электрон маълумот тизимлари орқали тарқатишга норматив-ҳуқуқий ҳужжат расмий манбаларда эълон қилинганидан сўнг, уларнинг барча реквизитларини, улар эълон қилинган расмий нашрларни ва уларнинг кучга кириш санасини кўрсатиш шарти билан йўл қўйилади. Бунда расмий нашрларда эълон қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжат матнининг аниқ такрорланиши таъминланиши лозим.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг эълон қилиниши улар қўлланилишининг мажбурий шартидир.

29-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар эълон қилинадиган расмий манбалар

«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси», «Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларининг тўплами», «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталари Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишлари эълон қилинадиган расмий манбалардир.

«Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати қарорларининг тўплами», «Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларининг тўплами», «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари эълон қилинадиган расмий манбалардир.

«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларининг тўплами», шунингдек вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг расмий нашрлари вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари эълон қилинадиган расмий манбалардир.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг расмий нашрлари мазкур органларнинг қарорлари эълон қилинадиган расмий манбалардир.

30-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг кучга кириши

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар, агар ҳужжатларнинг ўзида кечроқ муддат кўрсатилган бўлмаса, улар расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

31-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг орқага қайтиш кучи

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар орқага қайтиш кучига эга эмас ва улар амалга киритилганидан кейин юзага келган ижтимоий муносабатларга нисбатан татбиқ этилади, ушбу модданинг иккинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Ўзбекистон Республикасининг қонуни у амалга киритилишига қадар юзага келган ижтимоий муносабатларга нисбатан қонунда тўғридан-тўғри назарда тутилган ҳоллардагина татбиқ этилади. Агар Ўзбекистон Республикасининг қонуни содир этилган пайтда жавобгарликка сабаб бўлмаган ёки енгилроқ жавобгарликка сабаб бўлган хатти-ҳаракатлар учун юридик ва жисмоний шахсларнинг жавобгарлигини жорий этишни ёхуд кучайтиришни назарда тутса ёхуд юридик ва жисмоний шахсларга моддий зарар етказса, қонунга орқага қайтиш кучини бериш мумкин эмас.

32-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг ҳудуд бўйича амал қилиши

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг ҳудуд бўйича амал қилиши норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилган органнинг юрисдикцияси билан белгиланади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилган орган унинг ҳудуд бўйича амал қилиши доирасини чеклаб қўйиши мумкин.

33-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг вақт бўйича амал қилиши

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат, агар унинг матнида бошқача изоҳ берилмаган бўлса, муддатсиз амал қилади.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг амал қилиш муддати бутун ҳужжат учун ёки унинг қисмлари учун белгиланиши мумкин. Бундай ҳолда норматив-ҳуқуқий ҳужжат ёхуд унинг қисми қайси муддатга ёки қандай ҳодиса юз бергунига қадар ўз кучини сақлаб қолиши кўрсатилиши керак.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатни қабул қилган орган белгиланган муддат тугагунига қадар ёки ҳодиса юз бергунига қадар ҳужжатнинг ёки унинг қисмининг амал қилишини янги муддатга, бошқа ҳодиса юз бергунига қадар узайтириш тўғрисида ёхуд норматив-ҳуқуқий ҳужжат қонун ҳужжатларига, ўтказилаётган ислоҳотларнинг устувор йўналишларига, жамиятдаги барқарор ҳуқуқий муносабатларга мувофиқ бўлган тақдирда ҳужжатга (унинг қисмига) муддатсиз тус бериш ҳақида қарор қабул қилиши мумкин.

34-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг шахслар доираси бўйича амал қилиши

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг амал қилиши Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари ва юридик шахсларига, шунингдек ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикаси ҳудудида амалга оширганда чет эл юридик шахсларига, Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга, агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, татбиқ этилади.

35-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжат амал қилишининг тўхтатиб турилиши ва тугатилиши

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг ёки унинг қисмининг амал қилиши уни қабул қилган орган ёхуд унинг юқори турувчи органи томонидан муайян муддатга ёки муайян ҳодиса юз бергунига қадар тўхтатиб турилиши мумкин.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат ёки унинг қисми қуйидаги ҳолларда ўзининг амал қилишини тугатади:

норматив-ҳуқуқий ҳужжат ёки унинг қисми мўлжалланган муддат тугаганда ёки ҳодиса юз берганда;

норматив-ҳуқуқий ҳужжат ёки унинг қисми қонунда белгиланган тартибда Конституцияга хилоф ёхуд ҳақиқий эмас деб топилганда;

норматив-ҳуқуқий ҳужжат ёки унинг қисми ўз кучини йўқотган деб топилганда;

норматив-ҳуқуқий ҳужжат ёки унинг қисми бекор қилинганда.

36-модда. Янги норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилинганлиги муносабати билан илгари қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни қайта кўриб чиқиш

Янги норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилинганлиги муносабати билан илгари қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга зарур ўзгартиришлар ва (ёки) қўшимчалар киритилади ва илгари қабул қилинган барча ҳужжатлар ёки уларнинг қисмлари, агар улар янги ҳуқуқий нормаларга зид бўлса ёхуд янги ҳужжат билан тўлалигича қамраб олинган ёки амалда ўз аҳамиятини йўқотган, лекин расман ўз кучини йўқотган деб топилмаган бўлса, ўз кучини йўқотган деб топилиши керак.

Тенг юридик кучга эга бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга киритилаётган ўзгартиришлар ва (ёки) қўшимчалар, ўз кучини йўқотган деб топилаётган тенг юридик кучга эга бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ёки улар қисмлари рўйхати норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг ўзида кўрсатилиши лозим.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилинганлиги муносабати билан ўзгартиришлар, қўшимчалар киритилиши ёки ўз кучини йўқотган деб топилиши лозим бўлган тенг юридик кучга эга бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ёки уларнинг қисмлари сони анча кўп бўлган тақдирда, мазкур ўзгартириш ва қўшимчалар, шунингдек ўз кучини йўқотган деб топилиши лозим бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар рўйхати алоҳида ҳужжат сифатида расмийлаштирилади. Бундай ҳужжат лойиҳаси ишлаб чиқувчи томонидан тайёрланади ва норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси билан бир вақтда тақдим этилади.

37-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар матнларини тарқатиш

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар матнларини тарқатиш норматив-ҳуқуқий ҳужжат матни билан монеликсиз танишиш имкониятини таъминлайдиган ҳар қандай шаклда амалга оширилиши мумкин.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар матнларини тарқатиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

6-боб. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини ташкил этиш ва таъминлаш

38-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини ташкил этувчи ва таъминловчи органлар

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунларининг, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари қарорларининг, Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонлари, қарорлари ва фармойишларининг, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорларининг Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида ижросини ташкил этади ҳамда таъминлайди.

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар, уларнинг мансабдор шахслари ўз ваколатларига киритилган масалалар бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини ташкил этади ҳамда таъминлайди.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини тегишли ҳудудда ташкил этади ва таъминлайди.

39-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини ташкил этиш ва таъминлаш борасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ўз ваколатлари доирасида:

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ўз вақтида ижро этилишига қаратилган зарур тадбирларни ишлаб чиқади ва (ёки) қарорлар қабул қилади;

вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг ишини мувофиқлаштиради ҳамда йўналтиради, уларнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ижро этиш борасидаги ваколатларини белгилайди;

Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ижро этиш учун зиммасига жавобгарлик юклатиладиган вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар ҳамда мансабдор шахсларни белгилайди;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ўз вақтида ижро этилиши устидан назоратни амалга оширади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

40-модда. Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини ташкил этиш ҳамда таъминлаш борасидаги ваколатлари

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар ўз ваколатлари доирасида:

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ўз вақтида ижро этилишига қаратилган зарур тадбирларни ишлаб чиқади ва (ёки) қарорлар қабул қилади;

Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонлари, қарорлари ва фармойишлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорлари ижро этилишига қаратилган зарур норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари ишлаб чиқилишини амалга оширади;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар матнларининг тарқатилишини таъминлайди, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар бўйича бошқа ташкилотлар билан биргаликда зарур тушунтириш ишларини ташкил этади;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғри ва бир хилда қўлланилишини таъминлаш учун ўз ходимларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини оширишни ташкил этади;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ижро этилиши устидан назоратни амалга оширади, тегишли тармоқда қонун ҳужжатларининг қўлланилиши амалиётини ўрганади ва, зарурат бўлганда, қонун ҳужжатларини такомиллаштириш юзасидан таклифлар киритади;

белгиланган тартибда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг туркумлаштирилган ҳисобини юритади.

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралар қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

41-модда. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини ташкил этиш ва таъминлаш борасидаги ваколатлари

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари тегишли ҳудудда:

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ўз вақтида ижро этилишига қаратилган зарур тадбирларни ишлаб чиқади ва (ёки) қарорлар қабул қилади;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар матнларининг тарқатилишини таъминлайди, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар бўйича бошқа ташкилотлар билан биргаликда зарур тушунтириш ишларини ташкил этади;

тегишли давлат органларининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ижро этиш бўйича ишларини мувофиқлаштиради ва йўналтиради;

норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижро этилиши устидан назоратни амалга оширади, қонун ҳужжатларининг қўлланилиши амалиётини ўрганади ва, зарурат бўлганда, қонун ҳужжатларини такомиллаштириш юзасидан таклифлар киритади;

белгиланган тартибда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг туркумлаштирилган ҳисобини юритади.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

42-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросининг мониторинги ва назорати

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросининг мониторинги ва назорати давлат органлари ҳамда бошқа ташкилотлар томонидан қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги давлат бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат қилувчи органлар фаолиятида қонун ҳужжатлари талабларига, қонунийликка риоя этилишининг мониторинги ҳамда назоратини амалга оширади.

Ўзбекистон Республикаси адлия вазири ҳар йили Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатига давлат бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат қилувчи органлар фаолиятидаги қонунийликнинг ҳолати тўғрисида ахборот беради.

7-боб. Якунловчи қоидалар

43-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни расмий шарҳлаш

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни расмий шарҳлаш норматив-ҳуқуқий ҳужжатда ноаниқликлар топилган, у амалиётда нотўғри ёки зиддиятли тарзда қўлланилган тақдирда амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунлари нормаларига расмий шарҳни Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди беради.

Қонун ости ҳужжатлари нормаларига расмий шарҳни уларни қабул қилган органлар беради.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни расмий шарҳлаш жараёнида уларга нормаларни аниқлаштиришга қаратилган тузатишлар, ўзгартиришлар, қўшимчалар киритилишига йўл қўйилмайди.

44-модда. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни давлат ҳисобига олиш

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни давлат ҳисобига олиш ушбу ҳужжатларни марказлаштирилган тарзда йиғиш, қайд этишни, уларнинг фондларини яратиш ва назорат ҳолатида сақлаб туришни ҳамда бундай ҳужжатлар ҳақидаги марказлаштирилган ахборотларни ўз ичига олади. Қонун ҳужжатларида норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни давлат ҳисобига олишга доир қўшимча талаблар белгиланиши мумкин.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни давлат ҳисобига олишни амалга ошириш тартиби Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан белгиланади.

Қатъиятли, шижоатли, салоҳиятли

сержантлар миллий армиямизнинг таянчи ва суянчидир

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Тан олиш керак. Шўролар даврида сержант ёки прапоршчик деганда, маънавияти мўрт, муштумзўр, қисқаси, ҳар қандай йўл билан тартиб-интизомни ўрнатадиган ҳарбий тушуниларди. Аслида уларнинг ўрнатган интизоми замирида инсон зотига ҳурматсизлик, таҳқирлаш, ҳақоратни учратиш мумкин эди. Бу хусусда давлатимиз раҳбари “Миллий армиямиз — мустақиллигимизнинг, тинч ва осойишта ҳаётимизнинг мустаҳкам кафолатидир” китобида шундай ёзади: “Ўша замондаги носоғлом муҳит оқибатида ҳарбий хизматдаги қанча болалар ҳалок бўлиб, уйларига қорахат келганида, уларнинг мусибат эзиб ташлаган ота-оналарига ҳамдард бўлган кунларимни мен бугун ҳам изтироб билан эслайман”.

Мамлакатимизда сержантларни тайёрлашга бўлган янгича эътибор шундай асоратларни таг-туги билан йўқотиш, миллий армиямизни мутлақо янгича, замонавий негизда, қисқача айтганда, юксак маънавий асосда ташкил этишга қаратилганди.

Мана шундай мутлақ принципиал ўзгаришлар ўз самарасини берди. Бугун Ўзбекистон армиясининг сержанти қўл остидагиларни жанговар, маънавий-маърифий руҳда тайёрлайдиган ҳарбий хизматчидир. Аскарлар билан тактик, ўт очиш, индивидуал-тарбиявий ишлар бўйича машғулотлар ўтказувчи устоз ҳам сержант.

Бугун ана шундай юксак талабларга жавоб бера оладиган посбонгина сержантлик мақомига муносибдир. Таъкидлаш жоизки, юқорида айтилган талабларга мос келувчи ҳарбий хизматчиларни шакллантириш мақсадида, аввало, сержантликка номзодларни танлашнинг муайян тизими яратилди. Яъни сержантлар тайёрлаш мактабларига ўқишга киришда номзодларнинг умумтаълим, интеллектуал даражасига алоҳида эътибор қаратиляпти. Ўз навбатида, бундай таълим муассасаларидан қўшинларга йўлланма олганларнинг жанговар, маънавий-маърифий тайёргарликлардаги натижалари таҳлил қилиниб, хулосалар чиқарилмоқда. Қисқаси, ушбу саъй-ҳаракатларнинг барчаси миллий армиямизнинг суянчи ва таянчи бўладиган сержантларни тарбиялашга хизмат қилмоқда.

Сержантлар тайёрлаш мактабларининг замон билан ҳамқадам модернизация қилинаётгани, моддий-техник ва ўқув базаси мустаҳкамланиб, уларга ахборот-коммуникация технологиялари ҳамда таълимнинг илғор воситалари кенг жорий этилаётгани ўз мевасини бермоқда. Натижада қўшинларимиз кичик командирларнинг янги авлоди — маҳоратда, матонатда ҳеч кимдан кам бўлмаган ҳарбий хизматчилар ҳисобига янада шакланмоқда.

Ёшларимизда сержантликка интилиш, ҳавас ортаётгани замирида Қуролли Кучлар сержантлари мақоми тўғрисидаги муҳим ҳужжатнинг қабул қилингани ҳам алоҳида аҳамият касб этаётир. Яъни 2004 йил 12 апрелда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сержантларининг мақоми тўғрисида”ги қарори қабул қилинди. Орадан бир йилдан зиёдроқ вақт ўтиб, аниқроғи, 2005 йилнинг 25 октябрида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 236-сонли қарори асосида “Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сержантларининг мақоми тўғрисида”-ги қарорга тегишли ўзгартиришлар киритилди. Ушбу ҳужжат сержантларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини, мақсад ҳамда вазифаларини, уларга давлат томонидан жорий этиладиган имтиёзларни белгилаб берди.

Ўзбекистон Қуролли Кучлари тизимида ҳар йили ўтказиб келинадиган “Энг илғор мутахассис” танловида “Энг илғор сержант” номинацияси борлигини яхши биласиз. Бу унда қатнашаётган сержантларнинг Ватанга, мардлар касбига бўлган муҳаббати янада ошишига хизмат қилмоқда. Қолаверса, интеллектуал салоҳияти, етакчилик сифатлари шакланиши, юксак маънавий-жанговар руҳ, соғлом рақобат муҳити вужудга келишида ушбу танловнинг аҳамияти беқиёс бўляпти.

Кичик сержант Ботир Тўраев гуруҳ мергани. Ҳарбий хизматчи “Энг илғор сержант” номинациясида ғолиб чиқиб, Қуролли Кучларимиз ташкил этилганининг 20 йиллиги арафасида муносиб тақдирланди. Акаси Собир Тўраев ҳам сержантлар сафида. Буни қарангки, сурхондарёлик бу сулола сержантликни, аскарларга устоз, офицерларга яқин ёрдамчи бўлишни мақсад қилиб, адашмади. Бугун уларнинг ҳар иккаласи ҳам илғор, ўз касбининг устаси.

“Шуҳрат” медали соҳиби, кичик сержант Носирхўжа Ходибоев кенг дунёқарашли, бой маънавий билимларга эга ўғлонлардан. Айниқса, бадиий адабиётга қизиқиши юқори. Бундан бир неча йил олдин Конституциямизни ўрганишга бағишлаб ўтказилган танловда совриндор бўлганида танишгандик. Сержант ким ўзи деган саволимизга: “Миллий армиямизнинг қудрати ва маҳоратини ҳар томонлама оширишга хизмат қиладиган ҳам мураббий, ҳам қомандир”, деган жавобни берганди. Ўзининг хизмат фаолиятидан, танлаган касбидан келиб чиқиб, юрақдан шундай деган эди.

Кичик сержант Мурод Жўраев Қуролли Кучларимизнинг 20 йиллиги арафасида энг яхши шеърий мисралари учун биринчи даражали диплом билан тақдирланганди. Шеърларига ҳарбийча шаҳд, қатъиятнинг “нуқси” урган десак хато бўлмас. Шунинг учун ҳам уларни ўқиганингиз сайин сатрлар орқали қалбингизга жасорат, шижоат сингиб боради. Бу ҳам ўзига хос жиҳат. Маълумки, маънавияти юксак, маърифатли йигитлар она-Ватанга содиқ бўлишади.

Мухтасар айтганда, сержантларимиз армиямизнинг суянчи ва таянчи, деган эътирофга муносиб бўлишмоқда.

Алижон САФАРОВ,
подполковник.

Таълим:

ИЗЧИЛ ИСЛОҲОТЛАРНИНГ БЕҚИЁС САМАРАЛАРИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Бу саволга жавоб бериш учун лицейнинг ташкил топиш тарихига мурожаат қилиш лозим. Ҳали ўтган асрнинг саксонинчи йилларидаёқ математика фани ўқитувчиси Тўхтамурод Жумаев иқтидорли болалар мактаби очиш иштиёқи билан юрганди. Унинг орзулари мустақиллик шарофати билан тўла-тўкис ушалди. 1993 йилда бу фидойи инсон қўлида сабоқ олган қирқ нафар йигит-қизнинг 39 нафари олий ўқув юртларига кирди. Мактабнинг илк битирувчилари эришган мазкур ютуқ анчамунча шов-шувга сабаб бўлди. Орадан кўп ўтмай фарзандини шу мактабда ўқитиш истагидаги ота-оналар сафи кенгайди. Эл орасида "Тўхтамурод Жумаев мактаби" деган ибора пайдо бўлди. Ютуқлардан руҳланган мактаб жамоаси ўқувчиларнинг илмга қизиқишларини кучайтириш йўлидан борди. Негаки, қизиқиш бор жойда иштиёқ бўлади. Иштиёқ эса натижа сари етаклайди. Шу тариқа мазкур даргоҳ қисқа муддат ичида ёш математик ва физиклар мактаби сифатида республикада донг таратди. Пировардида у академик лицейга айлантирилди.

Айни пайтга қадар мазкур билим масканининг эллик нафардан зиёд ўқувчиси жаҳон, Осиё миқёсидаги фан олимпиадалари совриндорлари қаторидан ўрин олишган. Муҳими, бу анъанага айланди. Лицей битирувчилари нафақат мамлакатимизнинг, балки дунёнинг қатор ривожланган давлатлари нуфузли олий ўқув юртларида ўқишган ёки таҳсилни давом эттиришмоқда. Уларнинг кўпчилиги малакали кадр сифатида халқ хўжалигининг турли соҳаларида унумли меҳнат қилишаяпти.

— Бу даргоҳда устозларимдан олган сабоқларим зое кетмаяпти, — дейди ўзини Гулираъно Отамуродова дея таништирган қиз. — Биология фани бўйича ўтказилган республика олимпиадасида фахрли иккинчи ўринни эгаллаб, олий ўқув юртига имтиёзли тарзда кириш ҳуқуқига эга бўлдим. Айни пайтда Тошкент тиббиёт академиясида таҳсил олаяпман. Келгусида малакали шифокор бўлиб, халқимиз саломатлиги йўлида меҳнат қилсам, дейман.

Бу ерда Гулираънога ўхшаган иқтидорли, интилувчан ҳар бир ёш эътиборда. Ўқувчилар билан қўшимча машғулотлар олиб борилади. Улар ўртасида рақобат муҳити шаклланган. Бу ҳам илғор педагогик технологиялардан фойдаланиш, дарсга ижодий ёндашув самараси, албатта.

— Ҳар бир гуруҳимизда у ёки бу фан бўйича олимпиадачи ўқувчилар жамланган, — дейди лицей директорининг ўқув ишлари бўйича ўринбосари Неъмат Бозоров. — Улар биринчи босқичдан бошлаб тегишли фан ўқитувчиси билан яқин ҳамкорликда вилоят, республика ҳамда халқаро миқёсдаги фан олимпиадаларига, кўрик-танловларга тайёргарлик кўришади. Бу жуда яхши самара бераяпти. Мана, бир мисол. "Лицейим — фахрим" республика кўрик-танловининг 2011 йилги якуний босқичида тўққизта совринли ўриннинг учтаси ўқувчиларимизга насиб этди. Шу танловнинг 2012 йилги босқичида эса ўқувчимиз Суннат Файзуллаев кимё фанидан биринчи, Шаҳзод Бобомуродов эса физика фанидан иккинчи ўринни эгаллади. Бу ҳақда тўхталишимиз бежиз эмас. Аниқ фанлар бўйича ўтказиладиган бу танлов халқаро олимпиадалар олдидан ўқувчилар учун ўзига хос синов вазифасини ўтайди.

Умуман, мазкур даргоҳда эришилаётган ютуқлар ҳақида кўп сўз юритиш мумкин. Муҳими шундаки, илм чўққиларини эгаллашни мақсад қилиб олган қатъиятли, билимли, салоҳиятли ёшлардан лицей жамоаси ўз маҳоратини аямаяпти. Бу эса анъаналар давом этишидан далолат беради.

Истам ИБРОҲИМОВ,
Шомурот ШАРАПОВ
(суратлар),
«Халқ сўзи» мухбирлари.

Танлов

"Истиқлол" санъат саройида "Фонд Форум", "Муаллифлар ва ижрочилар Гильдияси" томонидан мусиқа, телевидение, видео-арт ва кино йўналишларида анъанавий ўтказиб келинаётган "M&TVA — 2012" танлови ғолибларини тақдирлаш маросими бўлиб ўтди. Унда юртимиз маданияти ва санъати намояндалари, жамоатчилик вакиллари иштирок этди.

Санъат ва маданият вакиллари тақдирланди

Халқимизнинг азалий қадриятларини, бетакрор маданий меросини асраб-авайлаш, ривожлантириш, уларни жаҳон миқёсида кенг тарғиб қилиш, мазкур йўналишда фаол ижод қилаётганларни қўллаб-қувватлашда бундай тадбирларнинг аҳамияти беқиёс. Айтиш жоизки, "M&TVA" танлови номзодлари ва ғолиблари SMS ҳамда www.mtva.uz сайти орқали овоз бериш йўли билан аниқланади. Шунингдек, бу жараёнда ҳайъат аъзоларининг фикри ҳам инобатга олинади. Ушбу босқичларнинг умумий натижаларига кўра, ғолиблар номи эълон қилинади.

Шундай қилиб, "M&TVA — 2012" танловида Ёлқин Тўйчиев "Йилнинг энг яхши режиссёри", Алишер Узоқов "Йилнинг энг яхши актёри", Севара Солиева "Йилнинг энг яхши актрисаси", Жаҳонгир Фозилжонов "Йилнинг энг яхши эркак хонандаси", Райҳон Ғаниева "Йилнинг энг яхши аёл хонандаси", Шуҳрат Зокиров "Йилнинг энг яхши бастакори", "Art-week/Style.uz — 2012" ҳафталиги "Йил воқеаси" деб топилди. Бундан ташқари, яна бир қатор номинациялар бўйича энг муносиблар тақдирланди.

Фозила АШУРОВА.

● Реклама ва эълонлар ●

«Фаровон»
масъулияти чекланган жамияти савдо-саноат компаниясияси жамоаси
азиз юртдошларимизни
Янги — 2013 йил
билан чин дилдан табриклайди!

Барчангизга соғлик-омонлик, мамлакатимиз тараққиёти йўлидаги фидокорона меҳнатингизда зафарлар тилайди.
Жаҳон ҳамжамиятида нуфузи тобора ортиб бораётган жонажон юртимиз янада гуллаб-яшнайверсин.

Байрам муборак, азизлар!

2161R/1465

«CAPITAL REALTOR GROUP» МЧЖ
очиқ аукцион савдосига таклиф этади.

«Capital Realtor Group» МЧЖ Фарғона филиалида 2013 йил 25 январь куни соат 14.00 да объект бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига қуйидаги кўчмас мулклар тақроран қўйилмоқда:

1. Учкўприк тумани СИБ томонидан Фарғона вилояти хўжалик судининг 2012 йил 12 октябрдаги 15-12-06/22580-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Учкўприк тумани, «Учкўприк» ҚФЙ, Учкўприк қишлоғида жойлашган, «Нурафшон Тохирун» МЧЖга қарашли, 0001-0007-литерлардан иборат, қурилиш ости майдони 2277,09 кв.м., фойдали майдони 1213,9 кв.м. бўлган 400 ўринли «Нурафшон» кинотеатри бино-иншоотлари.
Бошланғич баҳоси — 569 749 000 сўм.

2. Суд департаментининг Фарғона вилояти ҳудудий бошқармаси томонидан Жиноят ишлари бўйича Фарғона вилояти судининг 2012 йил 8 августдаги 2-50/2012-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Олтиариқ тумани, «Қапчуғай» ҚФЙ, Қапчуғай кўчасида жойлашган, «Эркабоевлар» МЧЖга қарашли, 0001-0016-литерлардан иборат, қурилиш ости майдони 4423,78 кв.м., фойдали майдони 1012,0 кв.м. бўлган «Керамзит базаси» бино-иншоотлари.
Бошланғич баҳоси — 403 580 496 сўм.

Аукцион савдосида иштирок этиш истагидаги талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдосига бир кун қолганда — 2013 йил 23 январь куни соат 17.00 да тўхтатилади.

Талабгорлар диққатига! Юқоридаги кўчмас мулклар ушбу аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, уларни сотиш юзасидан ўтказиладиган такрорий аукцион савдоси 2013 йил 13 февраль куни соат 14.00 да бўлиб ўтади. Такрорий аукцион савдосида иштирок этиш истагидаги талабгорлардан аризаларни қабул қилиш савдога бир кун қолганда — 2013 йил 11 февраль куни соат 17.00 да тўхтатилади.

Аукцион савдосида қатнашиш истагидаги талабгорлар кўчмас мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдордаги закалат пулини савдо ташкилотчиси — «Capital Realtor Group» МЧЖнинг ОАТБ «Капиталбанк» Мирзо Улуғбек филиалидаги қуйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: 20208000204927571003, МФО: 01018, СТИР: 207126662.

Аукцион савдосига қўйилган кўчмас мулкка доир тақдим этилган ҳужжатлар билан танишиш, савдода иштирок этиш учун ҳужжатларни тақдим этиш ва қўшимча саволлар бўйича қуйидаги манзилга мурожаат қилиш мумкин:

Фарғона ш., Бурҳониддин Марғиноний к., 22-уй.
Тел.: (99873) 224-69-96, (99890) 231-38-59.

Лицензия: № RR-0017.

2182R/1192

«CAPITAL REALTOR GROUP» МЧЖ
очиқ аукцион савдосига таклиф этади.

«Capital Realtor Group» МЧЖда 2013 йил 22 январь куни соат 11.00 да объект бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига қуйидаги кўчмас мулклар тақроран қўйилмоқда:

1. Ҳамза тумани суд ижрочилари бўлими томонидан Жиноят ишлари бўйича Тошкент шаҳар судининг 2010 йил 23 августдаги 1-221/2010-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Тошкент шаҳри, Ҳамза тумани, Мумтоз (собиқ Каримов) кўчаси, 5-уйда жойлашган, «VAZIR-D» МЧЖга тегишли, умумий майдони 34 577 кв.м. бўлган 12 та бино, 2 та бинонинг бир қисми, 6 та иншоотдан иборат завод.
Бошланғич баҳоси — 2 415 883 712 сўм 10 тийин.

2. Чилонзор тумани суд ижрочилари бўлими томонидан Жиноят ишлари бўйича Тошкент вилояти судининг 2011 йил 3 ноябрдаги 2-124/11-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, Арнасой кўчаси, 7-«А» уйда жойлашган (собиқ 2-автокорхона), ер участкасининг умумий майдони 2,01 гектар, ҳақиқий майдони 11583,0 кв.м., бино ва иншоотларнинг умумий майдони 2382,5 кв.м., периметр узунлиги 236 м. бўлган 3 та бино ва 2 та иншоотдан ташкил топган объект.
Бошланғич баҳоси — 1 403 696 700 сўм.

Юқоридаги кўчмас мулклар билан тегишли суд ижрочилари бўлими вакиллари иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдосида қатнашиш истагидаги талабгорлардан аризалар ҳар куни (дам олиш ва байрам кунларидан ташқари) соат 10.00 дан 18.00 гача қабул қилинади ва савдо бошланишига бир кун қолганда соат 17.00 да тўхтатилади.

Аукцион савдосида қатнашиш истагидаги талабгорлар кўчмас мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдордаги закалат пулини тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда, ҳар бир мулк учун алоҳида тартибда савдо ташкилотчиси — «Capital Realtor Group» МЧЖнинг ОАТБ «Капиталбанк» Мирзо Улуғбек филиалидаги қуйидаги ҳисоб рақамига тўлашлари шарт: 20208000204927571003, МФО: 01018, СТИР: 207126662.

Лицензия: № RR-0017.

Манзил: Тошкент шаҳри, Қушбеги кўчаси, 18-уй. Телефон: (8-371) 250-19-24.

2181R/1192

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МХХ ДАВЛАТ ЧЕГАРАЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ ҚЎМИТАСИ

иш тажрибасига, моддий-техника базасига эга бўлган барча қурилиш корхона ва ташкилотларини мудофаа ҳамда фуқаролик биноларини қуриш, таъмирлаш ва реконструкция қилишда қатнашиш учун ҳамкорликка таклиф этади.

Бизнинг таклифимизга хоҳиш билдирган барча ташкилотлар маълумот олиш учун
(8-371) 241-41-06
телефони орқали мурожаат қилишлари мумкин.
Иш вақти — ҳар куни соат 10.00 дан 18.00 гача.

Корхоналар ўз тижорат таклифларини қуйидаги манзилга юборишлари мумкин:
Тошкент шаҳри, Шайхонтоҳур тумани, Абдулла Қодирий кўчаси, 5-«А» уй.

1806R/1187

HYUNDAI
HEAVY INDUSTRIES CO.,LTD.

▲ Экскаваторы колесные и гусеничные
▲ Фронтальные погрузчики
▲ Мини-погрузчики
▲ Экскаваторы-погрузчики
▲ Вилочные погрузчики

ПОСТАВКИ ИЗ КОРЕИ

ООО «GST OIL» — официальный дистрибьютор в Узбекистане

Адрес: г. Ташкент, Хамзинский р-н, ул. Иссик сув, 118.
Телефоны: (+99898) 123-48-30, 269-29-62. Факс 269-29-60.
E-mail: gsthyundai@gmail.com
Web site: www.hhi.uz

ТОВАР СЕРТИФИЦИРОВАН

4209/320

СОТАМИЗ:
- ИСИТИШ ҚОЗОНЛАРИ* 15 кВтдан 2000 кВтгача
- БЛОКЛИ АВТОНОМ ҚОЗОНХОНАЛАР 100 кВтдан 5000 кВтгача
- НЕФТЬ, ГАЗ ва КИМЁ САНОАТИ УЧУН ЖИҲОЗЛАР*: турли ҳажмдаги, босимга чидамли идишлар, сепараторлар, тиндиргичлар, иссиқликни алмаштириб турувчи қурилма, шовқинни пасайтирадиган мослама, машъала устуни ва каллаги, технологик реакторлар.
- ЗАМОНАВИЙ ИССИҚХОНА МАЖМУАЛАРИ ТАЙЁР ҲОЛАТДА.

Буюртма бўйича.
** Маҳсулот сертификатланган.*

Офис тел.: (8-370) 715-01-48, 715-05-32.
Моб.тел.: (+99890) 900-70-86, (+99894) 932-45-64, (+99891) 777-32-48.
e-mail: chks.uz@mail.ru www.chk-uz.com

6396R/666

"Ўзбеккино" миллий агентлиги, Ўзбекистон Киноарбоблар бирлашмаси "Ўзбекфильм" киностудияси директори Файзираҳмон Усмоновга волидаи муҳтарамаси **ЖАҲОНОЙ** аянинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1254. 58 889 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 233-52-55;
Котибият 233-10-28; Эълонлар 232-11-15.

ISSN 2010-8788

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Реклама материаллари учун таҳририят жавобгар эмас.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — Ш. Ортиқов.
Навбатчи — Д. Улуғмуродов.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 21.15 Топширилди — 22.55 1 2 3 4 5